

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/67/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200441
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3820200441.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci navrhovateľa - otca: N. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. I. XXX/XX, R., zastúpený: JUDr. Jozefom Námešným, advokátom so sídlom Q. Y. O. XX, XXX XX R., proti oprávnenému z výživy: G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. W. K. XXX/X, R., zastúpený: JUDr. Soňou Soboňovou, advokátkou so sídlom R. XXXX/XX, XXX XX Q. M., v konaní o zrušenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 16Pc/2/2020-72 zo dňa 31. augusta 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 16Pc/2/2020-72 zo dňa 31. augusta 2020
z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) návrh otca zamietol, oprávnenému z výživy priznal nárok na náhradu trov konania voči navrhovateľovi v rozsahu 100%, navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 16,60 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet okresného súdu.

2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči vtedy mal. G. E. bola naposledy určená rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 07.12.2018, č. k. 14P/57/2017-142 vo výške 140,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.12.2018, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.12.2018. Súkromná obchodná akadémia v R. potvrdila, že plnoletý G. E. v školskom roku 2019/2020 bol žiakom 2. triedy externého maturitného štúdia, ktoré je spolplatnené vo výške 597,- Eur za školský rok, štúdium prebieha počas sobôt. Z jeho výsluchu vyplynulo, že od septembra 2017 do roku 2019 študoval dennou formou na Strednej odbornej škole W. T. v R., odbor technické a informatické služby v stavebníctve len do polroka 2. ročníka, kedy požiadal o prerušenie štúdia z dôvodu, že mu tento odbor nevyhovoval a od septembra 2019 začal študovať na uvedenej Súkromnej obchodnej akadémii v R.. Do školy chodieval každú sobotu, nikde nepracuje, od januára 2020 má problémy s kolenami a pravou achilovkou a bol mu zistený nábeh na reumu - artritídu. Z oznámenia Sociálnej poisťovne vyplynulo, že G. E. nie je poberateľom žiadnych dávok, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 01.09.2019 Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza. Z lekárskeho správy vyplynulo, že zdravotný stav G. E. je toho času nepriaznivý pre pretrvávajúce bolesti päty a kolena, ktoré sú pravdepodobne dlhodobejšieho charakteru, pravidelne absolvuje ortopedické vyšetrenia (rozmedzie 14 - 21 dní), do úvahy pripadá sedavé zamestnanie, berie injekcie, ktoré si sám hradí. Po zhodnotení zisteného skutkového stavu vychádzajúc z § 62 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľa o zrušenie jeho vyživovacej povinnosti je v súčasnosti v celom rozsahu neopodstatnený, nakoľko plnoletý syn navrhovateľa je v súčasnosti študentom externého maturitného štúdia na Súkromnej obchodnej akadémii v R., kde osobné štúdium na uvedenej škole absolvuje vždy v sobotu, v každom kalendárnom týždni počas školského roka, od septembra 2019 je evidovaný na úrade práce bez akéhokoľvek príjmu a v období posledného trištvrtého roka u neho pretrvávajú zdravotné

problémy, kvôli ktorým sa zúčastňuje pravidelných lekárskech vyšetrení a absolvuje pravidelnú liečbu injekciami v hodnote 300,- Eur mesačne. Okrem toho z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že štúdium na uvedenej strednej škole je spolplatnené, a to v priemere v sume 59,70 Eur mesačne. Na základe uvedených zistení dospel súd prvej inštancie k záveru, že i keď sa popri štúdiu externou formou plnoletý syn navrhovateľa zaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, nebolo mu sprostredkované žiadne vhodné zamestnanie, prostredníctvom ktorého by dosahoval pravidelný príjem. Taktiež dlhšiu dobu u neho pretrvávajú zdravotné problémy, ktorých liečba je finančne náročná, na základe čoho vyhodnotil, že plnoletý syn navrhovateľa nie je v súčasnosti naďalej schopný sa samostatne živiť, i keď študuje formou externého štúdia, a preto návrh navrhovateľa ako neopodstatnený v celom rozsahu zamietol.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ (osoba povinná platiť výživné) a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vyhovel návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti k jeho synovi. Uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že jeho plnoletý syn je študentom externého maturitného štúdia na Súkromnej obchodnej akadémii, kde štúdium absolvuje v sobotu v každom kalendárnom týždni počas školského roka a od septembra 2019 je evidovaný na úrade práce bez akéhokoľvek príjmu. Pretrvávajú u neho zdravotné problémy, kvôli ktorým sa zúčastňuje lekárskech vyšetrení. Dôvodil, že súdna prax formu štúdia, ktorú absolvuje jeho syn, nepovažuje za prípravu na sústavné zamestnanie, nakoľko sa nejedná o denné štúdium. Okresný súd sa žiadnym spôsobom nezaoberal, či skutočne v jeho prípade ide o racionálnu prípravu na budúce povolanie, či ním študovaná škola má zodpovedajúcu kvalitu a zvyšuje jeho šance na uplatnenie na trhu práce a vôbec sa nezaoberal tým, prečo študuje na súkromnej škole a aké boli dôvody, prečo nenavštevuje školu nezaťažujú školným. Nezaoberal sa ani účelnosťou štúdia. Domnieva sa, že ide o štúdium samoučelné, aby si mohol „predlžovať mladosť“. Okresný súd neskúmal, či uvedené štúdium vylučuje, aby mohol pracovať aspoň príležitostne formou napríklad brigád. Okresný súd konštatoval, že u syna pretrvávajú zdravotné problémy a z toho vyvodil, že nie je v súčasnosti schopný sa sám živiť. S týmto záverom polemizuje z dôvodu, že údajné zdravotné problémy syna sa začali prejavovať od času, keď sa domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti, jeho zdravotné záznamy sú len z tohto obdobia.

4. Oprávnený z výživy G. E. vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a zákonný v celom rozsahu potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľova interpretácia pojmu „schopnosť samostatne sa živiť“ nezodpovedá Zákonom o rodine, ktorý upravuje vyživovaciu povinnosť rodičov voči deťom. Aplikačná prax v súvislosti s otázkou týkajúcou sa štúdia ako okolnosti, počas ktorej trvá vyživovacia povinnosť rodičov, vyvodila záver, že pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, pričom je však súčasne konštatovaná nutnosť posudzovať okolnosti každého prípadu prísne individuálne, a to vo vzťahu k uplatneniu dieťaťa na trhu práce, jeho získaným vedomostiam a zručnostiam a podobne. Zánik vyživovacej povinnosti nemôže spôsobiť skutočnosť, že dieťa je schopné akejkoľvek zárobkovej činnosti bez ohľadu na jeho odôvodnené záujmy, schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť, ako aj bez ohľadu na spoločenskú potrebu takejto práce (R 16/1968). Nemožno vychádzať len z toho, že dieťa už skončilo základnú školskú dochádzku, nie je v učebnom pomere, nie je dostatočne vyvinuté a práceschopné, ale za rozhodujúce je treba považovať, či vzhľadom na konkrétne okolnosti má dieťa skutočne možnosť sa samostatne živiť (R 23/2002). V danej veci sa jedná o externé štúdium na strednej škole, pričom navrhovateľom uvádzaný rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/659/2014 pojednáva o zrušení vyživovacej povinnosti oprávnenej osoby, ktorá študovala externou formou na vysokej škole, preto ide o prípad odlišný.

5. Rozsudkom Krajský súd v Trenčíne z 24. februára 2021 sp. zn. 19CoP/64/2020, rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 16Pc/2/2020 <G.>-72 z 31. augusta 2020 o zamietnutí návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti voči oprávnenému z výživy zmenil tak, že vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenému z výživy určenú naposledy rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 14P/57/2017 <G.>-142 zo 7. decembra 2018 s účinnosťou od 3. februára 2020 zrušil; vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti navrhovateľa nahradiť trovy štátu a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd v Trenčíne sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Uviedol, že základným predpokladom pre trvanie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k plnoletému synovi by bol odôvodnený záver súdu, že tento nie je doposiaľ schopný sám sa živiť, nakoľko sa sústavným štúdiom pripravuje na budúce povolanie. Z

obsahu spisu vyplývalo, že naposledy bola určená vyživovacia povinnosť navrhovateľa k jeho v tom čase maloletému, rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 14P/57/2017 <G.>-142 zo 7. decembra 2018 vo výške 140 Eur mesačne s účinnosťou od 1. decembra 2018. V čase rozhodovania predchádzajúcej právnej úpravy bol maloletý žiakom Strednej odbornej školy W. T. v R., v dennej forme, ktoré štúdium ukončil z dôvodu, že mu odbor, ktorý študoval nevyhovoval (v období od septembra 2017 do polovice roka 2019) a následne od septembra 2019 študuje na Súkromnej obchodnej akadémii v R., pričom sa jedná o externé maturitné štúdium, kde výučba prebieha len počas sobôt. Krajský súd v Trenčíne vyslovil záver, že pokiaľ štúdium trvá zo siedmych dní v týždni jeden deň (v sobotu) a päť pracovných dní osoba oprávnená na poberanie výživného nepracuje, nie je možné uzavrieť, že sústavným denným štúdiom sa pripravuje na svoje budúce povolanie. Nie je pritom rozhodujúce, aká je kvalita školy, ktorú navštevuje, nie je ani rozhodujúca výška školného, ale rozhodujúce je, že oprávnený navštevuje druhý ročník strednej školy maximálne štyrikrát do mesiaca. Takéto štúdium nie je možné považovať za sústavnú prípravu na budúce povolanie. Zároveň Krajský súd v Trenčíne zdôraznil, že oprávnený je plnoletý, má 19 a pol roka, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi. Za týchto okolností nie je možné uzavrieť, že ide o dieťa, ktoré nie je schopné samo sa živiť, na ktorom závere nemôže zmeniť ani skutočnosť, že doposiaľ mu úradom práce nebolo sprostredkované vhodné zamestnanie. Takýto záver nevyplýva ani zo zdravotnej dokumentácie, ktorú súdu predložil a ktorá sa týka skutočne obdobia od podania návrhu na zrušenie výživného navrhovateľom, pričom oprávnený deklaroval svoje zdravotné problémy spočívajúce v bolesti kolena, ktoré už ustali a bolesťou pravej päty, ktorá je liečená. Z uvedených zdravotných záznamov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že jeho zdravotný stav ho neobmedzuje v takej miere, že by nemohol vykonávať minimálne sedavé zamestnanie, čiže má možnosť a schopnosť sám sa živiť. Žiadna aktivita oprávneného o zabezpečení si vhodnej práce z obsahu spisu nevyplýva. Krajský súd v Trenčíne právne vec posúdil v súlade s § 62 ods. 1 <G.> a <G.>, § 78 ods. 1 <G.> a 3 Zákona o rodine <G.>. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP <E.>. Zdravotný stav osoby oprávnenej z výživného ho neobmedzuje v takej miere, že by nemohol vykonávať žiadnu prácu, preto je v jeho možnostiach a schopnostiach sám sa živiť.

6. Proti uvedenému rozsudku Krajský súd v Trenčíne podal dovolanie oprávnený z výživného (ďalej aj len „dovolaťel“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) <G.> a písm. b) CSP <E.>. V rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľ v školskom roku 2019/2020 bol študentom triedy II. M externého maturitného štúdia na Súkromnej obchodnej akadémii v R., v študijnom odbore ekonómia, účtovníctvo, ktorý školský rok ukončil, o čom predložil listinné dôkazy (v spise na č. I. 7 a č. I. 28). Od septembra 2017 do roku 2019 (prvého polroka) študoval na Strednej odbornej škole W. v R., odbor technické a informačné služby v stavebníctve, ktoré štúdium v druhom polroku prerušil z dôvodu, že mu zvolený odbor nevyhovoval. Následne od septembra 2019 začal študovať na uvedenej súkromnej strednej škole v externej forme, ktoré štúdium v čase rozhodovania súdov nižších inštancií ukončené nemal. Dovolaťel je evidovaný na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny od 1. septembra 2019, nie je poberateľom sociálnych dávok (č. I. 38 a č. I. 39 v spise). Dovolaťel preto namietal nevyhodnotenie všetkých rozhodujúcich skutkových okolností pre posúdenie, či za situácie, keď doposiaľ neukončil žiadne štúdium, ktoré prebieha, nemá výučný list, ani maturitnú skúšku a teda nedošlo k ukončeniu jeho prípravy na budúce povolanie, je schopný sám sa živiť. Len zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepredstavuje automaticky zánik vyživovacej povinnosti voči nemu.

7. Dovolací súd rozhodol vo veci uznesením sp.zn. 4Cdo/188/2021 zo dňa 25. júla 2023, tak, že „zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Žiline ako príslušnému súdu v rodinnoprávnej agende v súlade s princípom okamžitej aplikability vyplývajúcim z § 369b CMP v spojení s § 3 ods. 5 písm. a) CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu zrušenia dovolaním napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie sa dovolací súd s ďalším uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP vecne nezaoberal.“ Dovolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu uviedol, že „Bez zohľadnenia súvisiacich individuálnych skutkových okolností v danej veci, len s posúdením formy štúdia na strednej škole a jej rozsahu (4x v mesiaci) ako štúdia, ktoré nemožno považovať za sústavnú prípravu na budúce povolanie sa dovolací súd nestotožnil. V prípade, že plnoleté dieťa študuje, resp. pokračuje v štúdiu, ktoré zvyšuje jeho vzdelanie a tým aj šancu na uplatnenie na pracovnom trhu, jedná sa o prípravu na budúce povolanie. Zmyslom a účelom vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je umožniť dieťaťu dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania a tým mu dať možnosť získať v budúcnosti sociálne istoty, ktoré

sú spojené so začlenením sa do pracovného procesu a tým uplatnenia na trhu práce. 23. Dovolateľ preto dôvodne namietal nevyhodnotenie všetkých rozhodujúcich skutkových okolností pre posúdenie, či za situácie, keď doposiaľ neukončil žiadne štúdium, ktoré prebieha, nemá výučný list, ani maturitnú skúšku a teda nedošlo k ukončeniu jeho prípravy na budúce povolanie, je schopný sám sa živiť. Len zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepredstavuje automaticky zánik vyživovacej povinnosti voči nemu.“

8. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že odvolanie, ktoré podal otec - navrhovateľ bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V danej veci sa teda navrhovateľ (osoba povinná platiť výživné) domáhal proti svojmu plnoletému synovi zrušenia vyživovacej povinnosti z dôvodu, že zistil, že syn prestal navštevovať Strednú odbornú školu obchodu a služieb v R. a navštevuje Súkromnú obchodnú akadémiu v R., ktoré štúdium podľa neho nespĺňa zákonné podmienky a nie je sústavnou prípravou na ďalšie zamestnanie, nakoľko štúdium prebieha iba v sobotu alebo cez víkend. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti nie je dôvodný, nakoľko plnoletý syn navrhovateľa nie je v súčasnosti schopný sa samostatne živiť, i keď študuje formou externého štúdia, je evidovaný na úrade práce a nebolo mu sprostredkované žiadne voľné zamestnanie, pretrvávajú u neho zdravotné problémy.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine <G.>, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Z citovaného § 62 ods. 1 Zákona o rodine <G.> vyplýva, že vyživovacia povinnosť rodičov trvá do tej doby, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť. Ide o najobvyklejší dôvod zániku vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu patriaci k dôvodom, ktoré nepôsobia samy o sebe, ale iba ako podklad pre rozhodnutie súdu. Podmienka stanovená pre zrušenie vyživovacej povinnosti určenej rozhodnutím súdu je v zákone definovaná ako schopnosť dieťaťa samo sa živiť. Táto schopnosť nie je viazaná na dosiahnutie určitej vekovej hranice, konkrétne ani na dosiahnutie plnoletosti, dokonca ani na ukončenie určitého stupňa vzdelania. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, lebo jej posúdenie je závislé na tom, kedy sa dieťa stane spôsobilým hradiť svoje odôvodnené potreby. Pre stanovenie momentu, kedy vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu zaniká, je podstatné, kedy dieťa nadobudlo všetky schopnosti samé sa živiť, za ktoré sa tradične akceptuje ukončenie štúdia, keďže dieťa získalo všetky predpoklady na uplatnenie sa na trhu práce. Nie je podstatné, či dieťa aj v skutočnosti do pracovného pomeru nastúpi. V takomto prípade je potrebné vyhodnotiť jednotlivé dôvody, pre ktoré dieťa aj napriek nadobudnutiu všetkých schopností samé sa živiť, že žiaden príjem nedosahuje. Pre dosiahnutie schopnosti sa samostatne živiť sa vyžaduje ukončenie stredoškolského, alebo aj vysokoškolského štúdia (I. a II. stupeň) a získaním kvalifikačných predpokladov pre výkon povolania, čo predpokladá riadne ukončenie štúdia predpísanou záverečnou skúškou. Existujú však výnimky, kedy vyživovacia povinnosť zanikne skôr alebo výnimky, kedy zanikne neskôr alebo nezanikne nikdy. Ak dieťa skončí strednú školu (i odbornú) a pokračuje v štúdiu na vysokej škole (aj iného zamerania), má sa za to, že sa sústavne pripravuje na budúce povolanie a nie je schopné sa samo živiť, súčasne sa ale prihliada i na formu štúdia. Denné štúdium prezumuje závislosť študenta od výživy rodičov, naproti tomu externá forma štúdia vytvára študentovi podmienky k tomu, aby vlastnou činnosťou získalo pravidelný príjem a tým i schopnosť uspokojovať svoje potreby z vlastných zdrojov. Pri určovaní zániku vyživovacej povinnosti do úvahy neprichádza akékoľvek zovšeobecňovanie, ale naopak je potrebné zohľadniť individuálne skutkové okolnosti každého prípadu jednotlivo.

12. Odvolací súd berúc do úvahy čas svojho rozhodovania a vzhľadom na skutkový stav vyplývajúci z obsahu spisového materiálu, ktorý sa viaže výlučne do času rozhodnutia okresného súdu - 31. august 2020 uvádza, že v ďalšom konaní budú pre okresný súd záväzné závery vyslovené v dovolacom konaní v prejednávanej veci, na ktoré sa na tomto mieste poukazuje a zvyrazňuje sa, že v prípade, ak plnoleté

dieťa študuje, resp. pokračuje v štúdiu, ktoré zvyšuje jeho vzdelanie a tým aj šancu na uplatnenie na pracovnom trhu, jedná sa o prípravu na budúce povolanie. Zmyslom a účelom vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je umožniť dieťaťu dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania a tým mu dať možnosť získať v budúcnosti sociálne istoty, ktoré sú spojené so začlenením sa do pracovného procesu a tým uplatnenia na trhu práce. Dovolací súd v tejto prejednávanej veci tiež vyslovil, že „...Pre zánik vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom a s tým spojeným posúdením nadobudnutia schopnosti sám sa živiť v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine <E.>, sú rozhodujúce špecifické okolnosti každého jednotlivého prípadu na strane osoby oprávnenej, teda nielen forma štúdia na strednej škole a rozsah jej výučby. Len externú formu štúdia na strednej škole preto bez ďalšieho nemožno vo všeobecnosti považovať za rozhodnú okolnosť pre určenie okamihu nadobudnutia dieťaťa schopnosti sám živiť. Dovolací súd teda konštatuje, že vzhľadom k tomu, že konkrétne skutkové okolnosti v preskúmvanej veci neboli posúdené komplexne pre záver o nadobudnutí schopnosti sám sa živiť dovolateľom, záver odvolacieho súdu o zániku vyživovacej povinnosti určenej rozhodnutím súdu navrhovateľa voči plnoletému dieťaťu sa javí za predčasný.“

13. Odvolací súd po zrelej úvahe dospel k záveru, že v prejednávanej veci pre spravodlivé rozhodnutie a usporiadanie pomerov je potrebné v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu zo dňa 25. júla 2023 „..... že konkrétne skutkové okolnosti v preskúmvanej veci neboli posúdené komplexne pre záver o nadobudnutí schopnosti sám sa živiť dovolateľom,“, „ z ktorých záver odvolacieho súdu o zániku vyživovacej povinnosti určenej rozhodnutím súdu navrhovateľa voči plnoletému dieťaťu sa javí za predčasný“, je potrebné vyhodnotiť všetky rozhodujúce skutkové okolnosti pre posúdenie, či za situácie, keď v čase rozhodnutia Okresného súdu Prievidza č. k. 16Pc/2/2020 <G.>-72 z 31. augusta 2020 ešte povinný z výživy neukončil žiadne štúdium, ktoré prebiehalo, nemal výučný list, ani maturitnú skúšku a teda k momentu rozhodovania okresného súdu nedošlo k ukončeniu jeho prípravy na budúce povolanie, ktoré okolnosti výrazne vplývali na konštatovanie, či je schopný sám sa živiť. Odvolací súd k momentu svojho rozhodovania 5.12.2023 zároveň pripomína, že i dovolací súd vo svojom rozhodnutí v prejednávanej veci konštatoval, že len zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepredstavuje automaticky zánik vyživovacej povinnosti voči nemu. Vzhľadom na všetky skutkové okolnosti prejednávanej veci je podľa odvolacieho súdu potrebné vykonať na novo celé dokazovanie ohľadom uplatneného nároku navrhovateľom na zrušenie vyživovacej povinnosti, teda komplexne vyhodnotiť všetky skutočnosti týkajúce sa navrhovateľa ako i osoby oprávnenej z výživy s poukazom k tomu, že okresný súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 03.02.2020 posudzoval skutkové a na to viažuce sa právne skutočnosti, ktoré v čase rozhodovania odvolacieho súdu dňa 5.12.2023 sú nepochybne modifikované plynutím času a inými skutočnosťami, a to s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou, s tým že takýto rozsah dokazovania potom výrazne prekračuje hranice účelu odvolacieho konania a popiera základný účel odvolacieho konania, keďže tento (napriek tomu, že ide o odvolacie konanie) by nahradil v celom rozsahu úlohu okresného súdu, a tiež sa v konečnom dôsledku dotýka i základných práv účastníka konania, ak celý rozsah dokazovania má vykonať odvolací súd ako prvoinštančný súd. Odvolací súd zdôrazňuje k rozsahu potrebného dokazovania, že nejde teda len o potrebu vypočúť účastníkov konania, prípadne o vyžiadanie správy z úradu práce, či školy, ale o kompletné dokazovanie presahujúce rámec doplnenia dokazovania odvolacím súdom. (len primerane a podporne rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023) Prijatý procesný postup odvolacieho súdu zároveň vytvára podmienky, aby sa predišlo ďalším konaniam medzi účastníkmi, ktoré by nepochybne, v prípade iného zvoleného procesného postupu krajským súdom, boli vyvolané.

14. Postup odvolacieho súdu v prejednávanej veci, ktorý zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu, je súladný aj so závermi vyslovenými Najvyšším súdom SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/243/2021 zo dňa 23.2.2022, v zmysle ktorého „ Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 23. mája 2018, sp. zn. 4 Cdo 210/2017 uviedol, že Civilný mimosporový poriadok na rozdiel od všeobecnej úpravy v Civilnom sporovom poriadku je postavený na koncepcii úplného apelačného systému. Na obdobných záveroch spočíva tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 17. septembra 2020 sp. zn. 8 Cdo 187/2020.“

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd musel zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

16. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie doplniť a vykonať dokazovanie vo vzťahu k tvrdeniam a listinným dôkazom predloženým účastníkmi konania, za rešpektovania záverov dovolacieho súdu a až na základe zistení z takéhoto dokazovania rozhodnúť o návrhu osoby povinnej z výživy. Svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP, teda, aby prijaté závery boli logicky správne, presvedčivé, preskúmateľné a tak, aby vzhľadom na vzniknutú situáciu rešpektovalo závery dovolacieho súdu a skutočnostiam, ktoré vyjdú z dokazovania prvoinštančného súdu najavo, všetko v zmysle zákonnej úpravy. Zároveň opätovne okresný súd rozhodne o trovách konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.